

Verkondiging in de Sint Jansbasiliek, Pinksteren, 27/28 mei 2023.¹

“De beste onderwijsmethode is de leraar”,
las ik deze week.

Eén van de boeiendste leraren die ik heb mogen meemaken op de middelbare school was Harry Prenen. Voor de ouderen onder ons: hij was hecht bevriend met Godfried Bomans. Hij was een begaafd tekenaar: enkele boeken van Bomans heeft hij geïllustreerd: 'Eric of het klein insectenboek' en 'Pieter Bas'.

Prenen gaf geschiedenis. Met soeverein gemak negeerde hij de lesmethode. Hij was *zelf* de methode. Zij lessen leken nergens op.

Zijn geschiedenislessen waren ook godsdienstlessen (hij was een devote katholiek) en lessen poëzie. Hij bezat een fenomenaal geheugen, met behulp waarvan hij minutenlang gedichten kon declameren. De veertien-, vijftienjarigen die wij waren begrepen bar weinig van de door hem gekoesterde negentiende-eeuwse poëzie, maar wij luisterden ademloos naar hem: een kleine man, tegen de zestig jaar, altijd gekleed in een beetje morsig driedelig kostuum, niet zelden een stevige sigaar rokend. Dat kon toen nog, zelfs in de klas.

Hij vond dat wij sommige gedichten en, ja, bijbelteksten, uit het hoofd moesten leren.

Eén van die teksten hoorden wij vandaag.

---

¹ Handelingen 2, 1 - 11; 1 Korintiërs 12, 3b-7.12-13; Johannes 20, 19-23

“Parten, Meden en Elamieten, bewoners van Mesopotamië, van Judea en Kappadocië, van Pontus en Asia, van Frygië en Pamfylië, Egypte en het gebied van Lybië bij Cyrene, de Romeinen die hier verblijven, Joden zowel als proselieten, Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze eigen taal spreken van Gods grote daden.”

Die zin. Het is een bijbelse aardrijkskunde. Heel de toenmalig bekende bewoonde wereld was aanwezig in het Jeruzalem van die dagen; joden uit de diaspora, samengestroomd om het joodse Wekenfeest te vieren in de heilige stad.

Mijn leraar vond dat je die wereld in je hoofd en in je hart moest hebben. Niemand zou je die wereld van geloof meer kunnen ontnemen, ook al wilden heel wat klasgenoten niet meer naar de kerk, midden jaren zeventig. Ik was een van de weinigen die wel graag ging. Een enkele keer trof ik de kleine, geleerde man, in een zijbeuk van de Haarlemse kathedraal, onverstoorbaar geknield onder de hoge gewelven, zich nog kleiner makend, die man met zijn grote kennis en geloofservaring.

Daarover gaat het op Pinksteren, over alles wat ligt opgeslagen in je hart, je geheugen, je verstand en gevoel. Alles wat er in je leeft, wat er in jou ademt, de Heilige Geest, die u en mij is gegeven, bij het doopsel, bij het vormsel en door al die mensen, ouders, opvoeders, leraren, geestelijken die Jezus hebben gevolgd en hun devotie, hun geloof, hoop en liefde aan u en mij hebben overgedragen.

Het gaat erom dat je de Geest binnenlaat in je leven. Zoals die eerste leerlingen die angstig hun deuren hebben gesloten, “uit vrees voor de joden”, dat betekent: volksgenoten die anders over Jezus dachten dan zij. De eerste kerkgemeenschap was heel bang en besloten.

Daar moet de kerk altijd erg voor oppassen, bang zijn en opgesloten in zichzelf. Het is zelfs een beetje gevaarlijk voor de kerk, als zij alleen maar wil verkeren met ons soort mensen, die hetzelfde denken, leven. Wij werden er ook deze week weer mee geconfronteerd hoe fout het kan gaan met zo'n in zichzelf opgesloten kerk. Denkt u maar aan de kerk in de Amerikaanse staat Missouri, waar het in een besloten, klerikale binnenwereld gruwelijk is misgegaan. Met vele jonge slachtoffers tot gevolg.

Jezus wil geen exclusieve, voor de buitenwereld bange kerk. Hij doorbreekt de besloten club en zegt: “Vrede zij u.”

Hij blaast over hen en zegt: “Ontvangt de Heilige Geest.”

Zonder geestkracht, zonder binnenwereld, zonder een groot hart waarin plaats is voor al die volken en culturen, Parten, Meden, Elamieten en zo verder; zonder een persoonlijke band, devoot, toegewijd aan God en zijn

Zoon en liefde voor de naaste, wordt de kerkgemeenschap zuinig, zuur, steriel en bang voor de wereld. Wat zouden zij over ons denken? Na de gave van de Geest zat die eerste kerkgemeenschap er niet mee wat de mensen dachten. Zij liepen te hoop en tot hun verbazing spraken zij verstaanbaar voor allen. Een stukje verder lees je dat ze dachten dat die apostelen gedronken hadden. Nu ja, een beetje geestelijke dronkenschap zou ons niet misstaan. Hollandse nuchterheid is goed, maar iets meer vervoering lijkt me beter.

Mijn geschiedenisleraar was een bevlogen man. Hij bracht mij en mijn klasgenoten een rijk innerlijk leven bij, een geheugen voor Gods grote daden, in onze eigen rijke taal verstaanbaar. Laten we bidden om die bevlogenheid, die devotie en geestkracht. Zelig Pinksteren.

pastoor Nico van der Peet